

Realizace ŠVP 5 /2016 Barevná škola ve školním roce 2016/2017
Souhrnné hodnocení - zpráva

Souhrnné hodnocení realizace ŠVP

Ing. Jaroslava Matějčková
18.7.2017

Obsah

1	Realizace ŠVP pro ZV Barevná škola	2
1.1	Seznámení žáků 1. a 6. tříd se ŠVP Barevná škola	2
2	Naplňování cílů	4
2.1	Plnění očekávaných výstupů a učiva	4
2.2	Projekty a akce	4
2.3	Plnění cílů a klíčových kompetencí.....	5
2.4	Vedení portfolií, sebehodnocení	6
2.5	Vedení povinné dokumentace, nová výstupní hodnocení žáků 9. tříd	7
3	Hodnocení školního roku.....	7

1 Realizace ŠVP pro ZV Barevná škola

Realizace ŠVP Barevná škola ve školním roce 2016/2017 se opírala o 5. verzi z roku 2016. V této verzi došlo k zásadním změnám v rozdělení OVO v cizích jazycích, v rámci ORV byly doplňovány další OVO. Byla rovněž rozšířena nabídka volitelných předmětů. Došlo i k úpravě v učebním plánu (změna rozdělení disponibilních hodin). K úpravě došlo především v oblasti péče o žáky se SVP s potřebou podpůrných opatření a o žáky nadané a mimořádně nadané. Částečně došlo k úpravám i v předmětu chemie – jiná slovní nomenklatura. Učitelé byli se všemi úpravami seznámeni. Školní rok byl zahájen opakováním a upevňováním znalostí a dovedností. Jak učitelé, tak žáci se rychle dostali do běžného tempa. Noví žáci, žáci v prvních třídách a šestých ročnících a rodiče se seznámili se ŠVP Barevná škola – 5. verze, se způsobem hodnocení, hodnocení klíčových kompetencí (dále KK) a cílů a sebehodnocením.

1.1 Seznámení žáků 1. a 6. tříd se ŠVP Barevná škola

Jako tradičně byli v úvodu školního roku všichni žáci seznamováni se ŠVP a jeho výňatkem, který je zpracován pro každý ročník. Byli seznámeni s učebním plánem v daném ročníku, obsahem výstupů v jednotlivých předmětech. Současně se seznámili s prioritami, které jsou pro daný rok vytyčeny. Jedná se především o zvýšení čtenářské, matematické, finanční a informační gramotnosti. Dalším cílem bylo zaměření na společné vzdělávání, hodnocení a autonomní hodnocení. Přestože se již proti loňskému roku ledacos na tomto poli podařilo zlepšit, testování ukázalo, že opět máme značné rezervy. V testování SCIO žáků 9. tříd jsme dopadli, proti jiným rokům, v českém jazyce poměrně dobře. Tento výsledek se konečně vymykal a máme z něj velkou radost. V matematice jsme opět dopadli podprůměrně. V osmých třídách byly výsledky v obou předmětech spíše průměrné, v matematice podprůměrné. Tyto slabší výsledky jsou ovlivněny odchodem nadaných a nadprůměrných žáků na víceletá gymnázia. Navíc se testování osmých tříd zúčastnili i žáci velmi slabí, u kterých není předpoklad, že by zvládli SŠ s maturitou. I I

přes slabší výsledky nás překvapilo, že mnoho žáků 9. tříd při přijímacích zkouškách na střední školy uspělo. Všichni byli přijati, byť někteří až na odvolání. Letos počet odvolání stoupl na 10, což je narůstající číslo (vloni 7).

Jako každý rok třídní učitelky prvních tříd seznámily rodiče a děti s naším ŠVP. Rodiče byli informováni na úvodních schůzkách. Rodiče byli seznámeni se ŠVP, cíli základního vzdělávání, klíčovými kompetencemi (KK), vedením portfolií (PF), jejich významem a způsobem hodnocení. Bohužel ze zpětné vazby, kterou nám někteří rodiče poskytli, ne všem rodičům bylo jasné, jak je to s realizací projektů na ZŠ, rovněž způsob hodnocení KK nebyl zřejmě dostatečně vysvětlen, rodiče mu nerozumí. Bohužel se ukazuje, že pokud o tomto hodnocení není přesvědčen učitel, nedokáže o správnosti tohoto hodnocení přesvědčit ani rodiče.

Obdobným způsobem seznámili třídní učitelé 6. ročníků žáky se ŠVP Barevná škola – 5. verze pro 2. stupeň a poukázali především na práci s grafy KK a způsobem zakládání do PF (problém vzniká při zakládání materiálů u odborných předmětů, žáci si musí materiály shromažďovat v deskách). Třídní učitelé prvních ročníků, šestých tříd a učitelé nově příchozích žáků obdrželi grafy pro hodnocení KK a desky na portfolia.

Všem učitelům jsem čtvrtletně připravovala tabulky, kde byly vymezeny cíle (dále jen C) a KK, které se budou aktuálně v daném čtvrtletí plnit. Rovněž další dokumentace (žakovské knížky, žakovské záznamníky, třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, portfolia, grafy KK) korespondovaly s naplňováním ŠVP. Po celý rok jsme konzultovali naplňování ŠVP a hodnocení KK v daném roce na provozních poradách. Poskytovala jsem rovněž individuální konzultace týkající se ŠVP, podle zájmu jsem poskytovala pomoc novým kolegyním. Jinak se už celý systém příprav, práce s KK a C a jejich hodnocením dobře zaběhl. Bohužel se nám opět díky časové tísní nepodařilo provést plánované (připravované) hodnocení cílů pro žáky 9. ročníku formou výstupního hodnocení. Toto zpoždění bylo způsobeno i přítomností ČŠI, pro kterou jsme připravovali nejrůznější dokumenty. Dalším „zbrzdění“ způsobilo propracování systému práce se žáky s potřebou podpůrných opatření a jejich zavedení do praxe. Bylo nutné zřídit Školní poradenské pracoviště, vymezit pravomoci, sestavit plán, vytvořit Tým pro společné vzdělávání. Do tohoto úkolu se nám ještě vložily šablony. Proto budu chtít výstupní hodnocení cílů základního vzdělávání zrealizovat v novém školním roce.

2 Naplňování cílů

Pro uplynulý školní rok jsme si vytyčili několik cílů v oblasti ŠVP. Jedním z nich bylo zaměřit se na rozvoj gramotností, zapojit se do testování (znalostních i profesních), v nich lépe uspět (podařilo se jen částečně), více se realizovat v oblasti EVVO (environmentální výchova, vzdělávání, osvěta), soustředit se na hodnocení a sebehodnocení a nahradit již nepovinná výstupní hodnocení pro žáky 9. tříd novým závěrečným hodnocením zaměřeném na plnění cílů a stupeň jejich osvojení. Bohužel vzhledem k náročnosti školního roku a zaneprázdněnosti jsem hodnocení stihla připravit jen částečně, nepodařilo se nám toto hodnocení vydiskutovat se zástupci školy. Příprava těchto hodnocení bude úkolem pro následující školní rok.

2.1 Plnění očekávaných výstupů a učiva

Ve školním roce 2016/2017 byly podle jednotlivých učitelů i ročníkových učitelů splněny všechny OVO i U podle plánu. V tomto roce zbyl většině vyučujícím i prostor na opakování. Vzhledem k plánované návštěvě ČŠI byly průběžně po konzultaci upravovány tematické plány dle aktuálního stavu. Provedli jsme každoroční srovnávací testování v rámci ročníků v profilových předmětech (M, ČJ, AJ) – viz zprávy ročníkových učitelů. Kvalitní zpětnou vazbu poskytl při zpracování pan Jelínek v předmětu matematika.

2.2 Projekty a akce

Všechny ročníky se zapojily do plánovaných projektů. Bohužel ne všichni rodiče chtějí akceptovat realizaci projektů, nechápou jejich význam ve vzdělávání. Bohužel někteří garanti projektů nereagují na připomínky učitelů a neupravují náplň některých projektů dle požadavků kolegů, aby nedocházelo ke zbytečně vyhroceným situacím. Kromě projektů realizovaných podle ŠVP Barevná škola jsme realizovali celou řadu akcí. Škola se aktivně zapojila do testování společnosti SCIO - PPPZ, Národní testování. Zúčastnili jsme se rovněž několika projektů s environmentálním zaměřením (exkurze na farmách, EVVO střediscích), absolvovali jsme několik exkurzí, přednášek. Vybraní žáci 9. tříd absolvovali vzdělávací výjezdní pobyt se skupinou německých žáků v Německu, část žáků se podívala do Anglie (problematický výběr žáků). Vybraní žáci 7. a 8.r. vyjeli na geologický kurz (zajistil P. Chren). Velmi zdařilou akcí byl i EVVO projekt Uklidme svět (zajistila J. Krejčová). Jako tradičně vyjeli žáci 6. tříd na stmelovací pobyt (z grantové činnosti). Za dobu realizace ŠVP jsme již našli ideální poměr v počtu realizovaných projektů a jejich časové dotaci. Projekty se nedublují a jejich četnost i délka je optimální.

2.3 Plnění cílů a klíčových kompetencí

Zásadním faktorem pro úspěšné naplnění ŠVP je pravidelné plnění a hodnocení C a KK. V každém čtvrtletí byly stanoveny dva až tři cíle a k nim odpovídající KK. K nim směřovala veškerá výuka. Učitelé si zaznamenávali plnění C a KK do připravených záznamových archů, někteří plnění uváděli ve svých přípravách, případně i v třídní knize (oceňuji především kolegyně z 1. stupně – J. Sobotková). Plnění je tedy doložitelné a není pouze formální. Stupeň naplnění KK u daného žáka byl učitelem hodnocen a zaznamenáván do grafů, ze kterých je ve vyšších ročnících patrný posun žáka, případně jeho stagnace, či zhoršení. Díky elektronickému zpracování se celý systém zrychlil a zjednodušil. Také se osvědčilo shromažďování výsledných hodnocení KK učitelem v centrální databázi. Třídní učitelé si tak mohou sami stáhnout hodnocení KK za dané čtvrtletí a nejsou odkázáni, až jim hodnocení bude zasláno. Rovněž jednotliví vyučující mají do této databáze přístup a tak si mohou své hodnocení porovnat s konečným výsledkem u kteréhokoli žáka (i oni tedy získají ideální zpětnou vazbu). Letos se také výrazně zlepšilo zasílání hodnocení KK učiteli 2. stupně. Velmi prospělo, že výsledky hodnocení se shromažďovaly u mne a pokud někdo zapomněl, byl včas upozorněn a KK dodal. Zařazování C a KK do výuky většinou kolegů nedělá žádné potíže. Bohužel se nám stále nedaří přesvědčit některé kolegy, aby si připravili hodinu tak, aby tím naplňovali prioritní KK. Jak konstatovala ČŠI, hodnocení KK je správná cesta. Velmi ocenili i hodnocení KK pomocí grafů, kde je uplatněn i prvek sebehodnocení žákem, bohužel nás závěry šetření utvrdily v tom, že ne všichni kolegové tento způsob přijali za svůj. Doporučili nám, abychom se pokusili tuto situaci změnit. To bude úkol do příštího školního roku.

Domnívám se, že i přes značný posun proti předchozím rokům je zaznamenávání KK do grafů stále slabinou. Zdá se mi, že je často formální (hlavně 1. stupeň – není často opatrný rozdíl mezi žáky; nejlépe si opět vedla J. Sobotková, dále také M. Finkeová, L. Stehlíková). Přetrvávají minimální rozdíly mezi žáky, každý postupuje téměř stejně. Po důkladném vysvětlení v loňském roce jsou patrné alespoň pokusy o diferenciaci – M. Křesťanová, M. Minářová, Š. Přenosilová, S. Lešková. Ne vždy je učitelem hodnocení KK žákům dobře vysvětleno a prezentováno (hlavně na 2. stupni). Stále platí, že pokud toto hodnocení přijal za své daný třídní učitel, přijme ho i třída. Pokud k němu zaujal záporné stanovisko, dá se očekávat stejné stanovisko i u žáků a rodičů... Tady máme určitě rezervy. Příčinou je pravděpodobně i „hromadné“ doplňování KK na konci roku ☹, nikoli průběžné hodnocení v jednotlivých čtvrtletích. Jedním z řešení je, že budu provádět kontrolu záznamů do grafů na 1. st. každé čtvrtletí. Tak by se mohlo zabránit „hromadnému“ doplňování a minimální diferenciaci.

2.4 Vedení portfolií, sebehodnocení

Všichni žáci si rovněž vedou svá portfolia (PF). Ta jsou v mnoha případech na vysoké úrovni. Jsou vhodně členěná. Obsahují výběr vytvořených pracovních listů, zdařilé práce, záznamy z projektů, čtvrtletní práce a laboratorní cvičení. Obecně lze konstatovat, že na 1. stupni jsou PF mnohem pestřejší, nápaditější, obsahují více různorodých materiálů a je patrné, že se s nimi pravidelně pracuje. Někteří žáci se v PF pokoušejí o první sebehodnocení (I. Komorousová, H. Boušová, L. Stehlíková, H. Hulínská). PF jsou na prvním stupni předkládána i rodičům na třídních schůzkách, někteří rodiče tam pro své děti i přispívají vzkazy, pochvaly, povzbuzení. Očekávala bych přesto i na 1. stupni více průběžných sebehodnocení. Kvalita PF na 2. stupni často odráží přístup jednotlivých vyučujících. Při namátkové kontrole během školního roku jsme zjistili, že na 2. stupni si mnozí žáci do portfolií své práce nezařazují pravidelně, proto jsou v některých předmětech záznamy jen dílčí nebo vůbec žádné! I mnohé podstatné práce chybějí. Souvisí to i se stěhováním žáků do odborných učeben a nepořádností žáků. Rezervy jsou ale i na straně některých učitelů, kteří s portfolií příliš nepracují. Žák má pak pocit, že portfolio nepotřebuje, je pro něj zbytečné. Někteří učitelé nepoužívají PF jako jeden podkladů pro známkování a žáci si toho jsou vědomi. Pak se PF pro mnohé žáky stává pouze formální záležitostí, která je obtěžuje a nevidí v ní žádný přínos.

Vedeme také žáky a učitele k pravidelnému sebehodnocení. Právě sebehodnocení by mělo dát žákovi ideální zpětnou vazbu, jak se vidí on sám a jak ho vidí učitel. Tím by si měl vytvořit reálný obraz. Naším cílem je, aby žák dokázal reálně posoudit své možnosti, dovednosti a schopnosti, tak aby byl uplatnitelný na trhu práce. Některá sebehodnocení se objevují i na 1. stupni v ŽK (P. Vargová). Bohužel v Žákovských záznamnicích se čtvrtletní sebehodnocení žáků objevují jen sporadicky, jsou většinou doplňována až po kontrole a „nátlaku“. Třídní učitelé 2. stupně na čtvrtletní hodnocení do ŽZ bohužel nedbají (a pokud se v ŽZ objeví, tak ho většinou ani nečtou). Rovněž sebehodnocení v PF není připravováno všemi učiteli. Přestože jsme na základě připomínek učitelů výrazně omezili jejich frekvenci: pravidelná čtvrtletní hodnocení v hlavních předmětech (ČJ, M, AJ, tedy 4x) a pololetní hodnocení v ostatních předmětech, která si žáci zakládají do PF. Při namátkových kontrolách jsem zjistila, že toto hodnocení mnohde zcela chybí! V letošním roce jsme se chtěli zaměřit na sledování **vlastního pokroku žáka** (MUP), především na realizaci v hodinách Informatiky pod vedením A. Šmídové (práce s MUP). Bohužel byla tato práce zařazována do hodin jen sporadicky, TU 1. stupně o MUP nejevili zájem. Rádi bychom to změnili.

2.5 Vedení povinné dokumentace, nová výstupní hodnocení žáků 9. tříd

Dokumentace byla po celou dobu řádně vedena. Třídní učitelé již získali ve vedení dokumentace značnou praxi a zkušenost. Zápisy akcí a projektů v TK jsou vedeny precizně. OVO a U jsou uváděny přesně v souladu se ŠVP. Učitelé si již na tento způsob zvykli a nemají s ním potíže. Rovněž čtvrtletní hodnocení KK a jejich zaznamenávání do grafů probíhá na zcela bezproblémově, i když u mnohých kolegů formálně. Na 2. stupni se situace výrazně zlepšila. Pokrok vidím i v zaznamenávání KK dětmi. Výstupy byly přístupné pro všechny vyučující na i škole. To by mohlo postupně učitele přesvědčit o správnosti a důležitosti hodnocení jako nástroje pro zpětnou vazbu.

Pro příští rok jsem si dala za úkol zpracovat pro třídní učitele do iškoly podklady pro databázi výstupních hodnocení cílů základního vzdělávání. Toto hodnocení pak dostane žák spolu s vysvědčením na konci školního roku. Tím bude završen systém hodnocení ŠVP.

3 Hodnocení školního roku

Naplnit ŠVP v tomto roce nám dalo pořádnou práci. Problém nebyl ani tak v naplňování OVO a U, ale realizace ŠVP v oblasti společného vzdělávání. ŠVP reagoval na nové legislativní změny v oblasti inkluzivního vzdělávání. Obávali jsme se, zda se nám podaří implementovat všechny změny do výuky. Podařilo se nám vytvořit funkční Školní poradenské pracoviště, aktivní a funkční Tým pro společné vzdělávání. Právě tyto novinky nám umožnily postarat se o žáky se SVP s potřebou PO a žáky nadané. Velkou roli při realizaci ŠVP hrálo i to, že učitelé napříč ročníky spolupracovali, konzultovali postupy s ročníkovými učiteli. Díky skvělé spolupráci jsme všechny náročné úkoly zvládli.

Rezervy stále spatřuji v sebehodnocení a hodnocení KK. Další slabinou je, že jsme letos zcela rezignovali v oblasti vlastního pokroku, téměř se nerealizovala MUP! Také mě mrzí na základě testování, že úroveň dovedností a znalostí žáků v profilových předmětech u mnoha žáků stagnuje nebo se snižuje. Potěšilo nás zlepšení úrovně při testování v českém jazyce. Kladem je rovněž, že jsme uspěli i ve vědomostních soutěžích (dokonce i republiková kola).

Jinak tento rok byl velice náročný. Navštívila nás ČŠI, která neměla k ŠVP žádné výhrady, dokonce vysoce ohodnotila zpracovaný systém hodnocení KK. Také byla spokojena se zapracováním změn týkajících se péči o žáky s potřebou PO. Rok hodnotím pozitivně. Přispěly k tomu dobré vztahy na pracovišti, loajální přístup a především usilovná práce učitelského sboru. Díky nim se daří ŠVP zdárně implementovat do výuky.